

PRZEDMOWA DO WYDANIA TRZECIEGO	11
GEOLOGIA HISTORYCZNA JAKO NAUKA	13
WZGLĘDNY WIEK SKAŁ I PROCESÓW GEOLOGICZNYCH	15
METODY PALEONTOLOGICZNE	16
Ćwiczenie	20
METODY LITOLOGICZNE	20
METODY DIASTROFICZNE	22
Ćwiczenie	22
METODY GEOFIZYCZNE	23
METODY ARCHEOLOGICZNE	24
BEZWZGLĘDNY WIEK SKAŁ I PROCESÓW GEOLOGICZNYCH	24
METODY IZOTOPOWE	24
METODY MAGNETOMETRYCZNE	27
METODY RADIOGENICZNE	28
METODY CHEMICZNE I BIOLOGICZNE	28
METODY SYDERALNE	29
METODY SEDYMENTOLOGICZNE	29
Pytania kontrolne	30
Test	30
Literatura uzupełniająca	30
PREKAMBR	32
EWOLUCJA SKORUPY ZIEMSKIEJ	32
ŚWIAT ORGANICZNY	36
EWOLUCJA ATMOSFERY	38
KLIMAT	38
CYKLE TEKTONICZNE	39
SKAŁY PREKAMBRU W POLSCE	43
Sudety	43
Polska południowa	44
Polska północno-wschodnia	44
KOPALINY UŻYTECZNE	46
Pytania kontrolne	47

Ćwiczenia	47
Test	47
Literatura uzupełniająca	47
ERA PALEOZOICZNA	49
KAMBR (541–485,4 mln lat temu)	51
ŚWIAT ORGANICZNY	51
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	57
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	58
UTWORY KAMBRU W POLSCE	61
Góry Świętokrzyskie	61
Sudety	64
Polska północno-wschodnia	65
Górny Śląsk	67
KOPALINY UŻYTECZNE	68
Pytania kontrolne	69
Ćwiczenia	69
Test	69
ORDOWIK (485,4–443,8 mln lat temu)	70
ŚWIAT ORGANICZNY	70
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	74
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	75
UTWORY ORDOWIKU W POLSCE	76
Góry Świętokrzyskie	76
Sudety	78
Polska północno-wschodnia	78
Przedgórze Karpat	80
KOPALINY UŻYTECZNE	81
Pytania kontrolne	81
Ćwiczenia	81
SYLUR (443,8–419,2 mln lat temu)	82
ŚWIAT ORGANICZNY	82
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	87
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	88
UTWORY SYLURU W POLSCE	92
Góry Świętokrzyskie	92
Sudety	93
Polska północno-wschodnia	94
Inne obszary	95
KOPALINY UŻYTECZNE	95
Pytania kontrolne	96
Ćwiczenia	96
OROGENEZA KALEDOŃSKA	97
Pytania kontrolne	100
Test	100
DEWON (419,2–358,9 mln lat temu)	100
ŚWIAT ORGANICZNY	101
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	107
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	108

UTWORY DEWONU W POLSCE	112
Góry Świętokrzyskie	113
Sudety	115
Górny Śląsk	116
Lubelszczyzna	117
Pomorze Zachodnie	117
Polska południowa	120
KOPALINY UŻYTECZNE	120
Pytania kontrolne	120
Ćwiczenia	120
Test	121
KARBON (358,9–298,9 mln lat temu)	121
ŚWIAT ORGANICZNY	122
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	127
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	130
UTWORY KARBONU W POLSCE	134
Góry Świętokrzyskie	136
Górny Śląsk	136
Sudety	137
Lubelszczyzna	140
Pomorze Zachodnie	140
Tatry	141
KOPALINY UŻYTECZNE	141
Pytania kontrolne	142
Ćwiczenia	142
PERM (298,9–251,9 mln lat temu)	142
ŚWIAT ORGANICZNY	143
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	148
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	149
UTWORY PERMU W POLSCE	153
Niż Polski	153
Sudety	156
Górny Śląsk	157
Góry Świętokrzyskie	157
Tatry	158
KOPALINY UŻYTECZNE	158
Pytania kontrolne	159
Ćwiczenia	160
Test	160
OROGENEZA WARYSCYJSKA	160
Pytania kontrolne	163
Ćwiczenia	163
Test	163
Literatura uzupełniająca	163
ERA MEZOZOICZNA	165
TRIAS (251,9–201,3 mln lat temu)	166
ŚWIAT ORGANICZNY	167
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	171

CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	172
Ćwiczenia	175
Pytania kontrolne	176
UTWORY TRIASU W POLSCE	176
Góry Świętokrzyskie	177
Górny Śląsk	179
Sudety	182
Niż Polski	182
Tatry	183
KOPALINY UŻYTECZNE	185
Pytania kontrolne	186
Test	186
JURA (201,3–145 mln lat temu)	186
ŚWIAT ORGANICZNY	187
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	191
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	193
UTWORY JURY W POLSCE	197
Obszar pozakarpcki	197
Karpaty	200
Tatry	200
Pieniny	200
Karpaty zewnętrzne	203
KOPALINY UŻYTECZNE	204
Ćwiczenia	204
Pytania kontrolne	204
Test	204
KREDA 145–66 mln lat temu	205
ŚWIAT ORGANICZNY	205
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	211
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	212
UTWORY KREDY W POLSCE	214
Obszar pozakarpcki	214
Karpaty	217
Tatry	217
Pieniny	218
Karpaty zewnętrzne	219
KOPALINY UŻYTECZNE	222
Ćwiczenia	222
Pytania kontrolne	222
Test	222
Literatura uzupełniająca	223
ERA KENOZOICZNA	224
PALEOGEN (66–23,03 mln lat temu)	228
ŚWIAT ORGANICZNY	229
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	231
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	233
UTWORY PALEOGENU W POLSCE	234
Obszar pozakarpcki	234

Paleocen	234
Eocen	236
Oligocen	238
Karpaty	240
KOPALINY UŻYTECZNE	241
Pytania kontrolne	241
NEOGEN (23,03 mln lat temu – 2,58 mln lat temu)	241
Miocen i pliocen	242
ŚWIAT ORGANICZNY	242
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	244
CHARAKTERYSTYKA SEDYMENTACJI I RUCHY GÓROTWÓRCZE	244
UTWORY NEOGENU W POLSCE	245
Niż Polski	245
Zapadlisko przedkarpacie	249
KOPALINY UŻYTECZNE	252
Pytania kontrolne	253
Ćwiczenie	253
Orogeneza alpejska	253
Pytania kontrolne	255
Ćwiczenie	256
Test	256
CZWARTORZĘD 2,58 mln lat temu – obecnie	256
ŚWIAT ORGANICZNY	256
METODY BADAŃ CZWARTORZĘDU	260
PALEOGEOGRAFIA I KLIMAT	261
ZŁODOWACENIA PLEJSTOCENSKIE	261
HISTORIA BAŁTYKU	263
CHARAKTERYSTYKA OSADÓW	264
TEKTONIKA I WULKANIZM	266
UTWORY CZWARTORZĘDU W POLSCE	267
KOPALINY UŻYTECZNE	269
ROZWÓJ KULTUR LUDZKICH	269
Pytania kontrolne	272
Test	272
Literatura uzupełniająca	272
TABELA STRATYGRAFICZNA	274